

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΕΣ ΦΛΥΑΡΙΕΣ

Ἡ κ. Γαλάτεια Καζαντζάκη τὴν περασμένη Τρίτη, γιὰ δεύτερη φορά φέτος, μάζεψε φιλολογικὸ κόσμο στὸ Λύκειο τῶν Ἑλληνίδων. Στὴν πρώτη διάλεξη μίλησε γιὰ τοὺς ποιητὲς καὶ δραματογράφους καὶ στὴ δεύτερη γιὰ τοὺς διηγηματογράφους. Κι' ἀπὸ τὴ μιὰ καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη διάλεξη ἄκουσα νὰ ἐπιμένει γιὰ τὴν Ἑλληνικότητα πολλῶν ἔργων' στὸ ζήτημα τῆς Ἑλληνικῆς μορφῆς δίνει μεγάλη σημασία καὶ δὲν ἔχει ἄδικο.

Ἐἶπε στὴν πρώτη ἔτι γιὰ τὸ μυθιστόρημα δυὸ ἡρωεὺς ὑπάρχουν ἐκδηλωμένοι, φανεροί. Ὁ Ἑργάτης, σὲ ἕλες τὶς ἐκδηλώσεις του καὶ ἡ μοδιστρούλα. Τὸν ἐθνικὸ ἀγῶνα, ἀπὸ τὸ 1814 ἴσαμε τὸ 1912 δὲν τὸν προσέχει. Ζωὴ καὶ τάφος τοῦ τόπου αὐτοῦ εἶναι τὸ ντουφέκι καὶ ὁ πολιτικὸς. Ἀπὸ τὴν τυραννισμένη ζωὴ τῶν σκλάβων δὲν ὑπάρχει τὸ ὕλικό, τὲ ἱερὸ αἰσθημα τῆς πατρίδας, ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστιανοῦ πρὸς τὴν Τουρκία, τὸ παιδομάζωμα, ἡ ζωὴ δυὸ φυλῶν μετ' ἀγάπης καὶ τὴν ἔχθρητα; Ὁ πολιτικὸς ποὺ ἀφάνισε τὸν τόπο, ποὺ ρούφηξε τὸ αἷμα καὶ τὸ κρέας του, χρόνια πολλὰ τοῦ παρουσίαζε τὸν σκελετό, φωνάζοντας πάντα γιὰ τὰ Μεγάλα Δικαιώματα; Μιὰ μορφὴ τοῦ Νεοέλληνα, ποὺ βγήκε ἀπὸ τὸ σκελετωμένο τόπο, τὸν ἀγκαθιάρικο καὶ βρωμερό, μᾶς δίνει ὁ Ταγκόπουλος στὶς «Ἀλυσσιδές». Ἐκεῖ ὁ Στρωτός, προτοῦ ἡ ἐπανάστασι ἀνοίξει τὸ λάκκο τοῦ πολιτικοῦ τῆς κάμας καὶ τῆς ληστείας, φωνάζει τὸ ἐρχομό του, τὸ καταπληγωμένο ἔθνος σιγῶναι τὸ κεφάλι του καὶ κρηγοράει τοὺς λίγους, τοὺς διαλεχτοὺς, τοὺς ἀγνοῦς.

Τὸ ἔθνος ἀπὸ σθερκὲς καὶ κλωτσιῆς ποὺ ἔτρωγε, φτάνει στὸ Νέστο.

Τὴν πρόοδο καὶ τὰ θαύματα τοῦ στρατοῦ τὴν ἔκαμαν οἱ συναγωνιστὲς τοῦ Στρωτοῦ. Ἔργα λιπῶν ποὺ ἔχουν τόσα σημάδια ὑγείας, προφητείας καὶ ψυχολογίας δὲν κάνουν ἐντύπωση, σὲ κανένα; Ὅσοι τὸ ποῦνε αὐτὸ ἢ δὲ θὰ τὰ ἔχουνε διαθασμένα ἢ δὲ θέλουν νὰ ποῦνε μιὰ ἀλήθεια παραδεχτὴ ἀπὸ πολλοὺς διαλεχτοὺς πνευματικοὺς ἀνθρώπους.

Ἡ δεύτερη διάλεξη τῆς κ. Γαλάτειας Καζαντζάκη ἔγινε γιὰ τὸ διήγημα. Ἀρχίνησέ στὶς 6 καὶ τέταρτο καὶ τελείωσε στὶς 7 παρὰ τέταρτο. Σὲ μισὴ ὥρα μέσα μίλησε γιὰ τὰ ἔργα τοῦ Παπαδιαμάντη, τοῦ Καρκαβίτσα, Βλάχογιάννη, Νιρβάνα, Χατζοπούλου, Καλλιρόης Παρρέν, Σπήλιου Πασαγιάννη, Ξενοπούλου καὶ μερικῶν ἄλλων. Ἐἶπε πόσα, ἀπάνου κάτου διηγήματα ἔχει γράψει καθένας, καὶ τελείωσε μετ' τὴν δήλωση ἔτι δὲν κριτικᾶρει ἀλλὰ τὰ λέει «χάριν τῶν μελῶν τοῦ Λυκείου».

Ἀπὸ μιὰ κυρία ποὺ ἔχει γράψει, θαρρῶ, δράματα, διηγήματα καὶ κριτικὲς αὐστηρές, περίμενε ὁ κόσμος

ἀνάλυση, ἀνοιγμα ψυχῆς, π ρουσίασμα χαρακτήρων, φανέρωμα τῶν λογισμῶν τοῦ συγγραφέα ποὺ πολλὰ γράφει καὶ περισσότερα κρύβει. Ὁ Παλαμᾶς μίλησε γιὰ τὸ Βαλαωρίτη καὶ τὸν παρουσίασε πλατειά, γδυτό, ἔσκισε τὸ κεφάλι του καὶ διάβασε τοὺς κρυφοὺς κατημούς. Τὰ ἔργα τοῦ Παπαδιαμάντη θέλουν ὥρες, μελέτη, σεβασμὸ ὅπως καὶ τῶν ἄλλων ποὺ μ.λ.ησε. Τί ἔμαθε ὁ κόσμος ἀπὸ τὴ σύντομη διάλεξη γιὰ τὸν Παπαδιαμάντη, τὸν Καρκαβίτσα, τὸ Χατζοπούλου καὶ τοὺς ἄλλους; Κι' ἐκεῖνο τὸ ὄνομα τῆς κ. Παρρέν τί γύρευε ἀνάμεσα στοὺς διαλεχτοὺς; Κι' ὁ Παλαμᾶς μετ' τὸ «θάνατο τοῦ Παλληκαριοῦ», τὴν ὀλοζώντανη αὐτὴ ζωγραφιὰ τῆς Ἑλληνικῆς λεβεντιάς, ὁ Ψυχάρης μετ' δυὸ κολώνες βιβλία, μετ' μιὰ ζωὴ ὀλάκερη χαρισμένη στὰ γράμματα, ὁ Κονδυλάκης ποὺ ἔχει καὶ θ' ἀφίσει μιὰ παράδοση μετ' τὸ σκορπισμένο δῶ κ' ἐκεῖ ἔργο του, ὁ Δημοσθένης Βουτηρᾶς μετ' τὰ πολύμορφα καὶ πολύψυχα διηγήματά του, ὁ Τραυλαντώνης μετ' τὴν παιχιδιάρη «Ξαδέρφη», ποὺ μᾶς δίνει συγκινητικὲς χαρὲς καὶ συγκινητικώτερες λύπες, μετ' τὴν καταντιὰ τῆς, ὁ Μητσάκης καὶ ὁ Παρορίτης, αὐτοὶ δὲν ἀξίζουν ἕνα λόγο ἀπὸ τὴν πολυδιαθασμένη κυρά; Γύρω μας δὲν ἀνθίζου πλούσια καὶ ἀμάραντα τὰ νεώτερα ταλέντα τοῦ Δ. Κέκκινου, τοῦ Ν. Καρβούνη, τοῦ Ρώμου Φιλλύρα, τοῦ Λέαντρου Παλαμᾶ, τοῦ Ρήγγα Γκόλφη; Καὶ ὁ Ἐφραλιώτης δὲν ἔγραψε τίποτις;

Φιλολογικὲς φλυαριεὲς εἶναι εὐκόλο κανέναν νὰ κάνει μετ' τὴν προστασία τοῦ Λυκείου τῶν φουσττανίων. Κι' εὐκολώτερο ἀκόμα εἶναι νὰ «δρέπει χειροκροτήματα». Αὐτὰ ὅμως δὲ μᾶς ἐμποδίζουν νὰ ποῦμε στὴ κ. Γαλάτεια Καζαντζάκη καὶ τὴν ἀξίεραστη, Πετρούλα Ψηλορείτου, ἔτι ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ πήρε κάμποσες χιλιάδες ἀπὸ τὰ διδαχτικὰ βιβλία προσέχει πολὺ στὸν ἐμπορικὸ σκοπὸ τῶν διαλέξεων, τωρινὸ καὶ μελλούμενο.

M. A. ΡΟΔΑΣ

ΥΣΤΕΡ' ΑΠΟ ΤΗ ΒΡΟΧΗ

Τί θαύματα ἔκανε ἡ βροχὴ στὸ περιβόλι ἀγνάντια!...
 Ἔλα νὰ δῆς!... Τὰ ὀλάφανα καὶ τὰ ξερὰ κλωνάρια
 τὰ πλούμισε μ' ἕνα σωρὸ λαμπρὰ μαργαριτάρια
 Κι' ὁ ἥλιος ἀν' ἔξαφνα φανῆ, θ' ἀνόψουν οἱ μπριλάντια!
 Γιὰ κοίταξε!... πῶς κρέμονται στὴν ἄκρη ἀράδα ἀράδα,
 δίχως νὰ πέφτουν... Τί στολὴ, στῶν δέντρων τὴ γυμνάδα!
 Ἔνα πουλάκι ἀνέμελο μετ' πόση χάρι ἀπ' τὸνα
 κλωνάρι, σάλλο ποὺ πετᾷ μετ' τῶν πουλιῶν τὴ χάρι
 τόσο λαφρὰ ποὺ μήτε μιὰ δὲν τρέμισε σταγόνα
 δὲν ἔλειψε ἕνα, ἀπ' τὶς πυκνὲς σειρὲς, μαργαριτάρια!

Καβάλλα

MARIA ZAMPA